

15 LET praktické střelby v ČR

Praktická střelba jako sportovní odvětví se u nás vyvíjí teprve – nebo už – 15 let. Za tuto, ve srovnání s ostatním světem jen krátkou dobu se nejlepší čeští závodníci propracovali až do absolutní světové špičky. Totéž platí o zbraních pro tento atraktivní sport, tedy o samonabíjecích pistolích z České zbrojovky Uherský Brod.

Konzervativní disciplíny ISSF

Mezinárodní úspěchy českých sportovních střelců zaznamenáváme až od poloviny 20. století, především v podobě medailí z olympijských her, respektive mistrovství světa a Evropy. V té době se u nás smělo sportovně střilet pouze pod hlavičkou tehdejšího Svazarmu a podle pravidel mezinárodní organizace UIT (nyní ISSF). Čeští střelci svou výkonností patří v jejím rámci spíše k lepšímu průměru než k absolutní

špičce, ačkoliv jsme vždy měli a máme vynikající jednotlivce. Reprezentanti v disciplínách ISSF jsou profesionální sportovci zařazení ve sportovních odborech ministerstva vnitra a ministerstva obrany, což ovšem není česká specialita a podobně se to řeší v mnoha zemích světa.

ISSF sdružuje 154 národních střeleckých svazů, které reprezentují miliony sportovních střelců. Úzký výběr ze sportovních střeleckých disciplín ISSF je také zatím neodmyslitelnou součástí programu letních olympijských her. ISSF však není jediná střelecká organizace. Velká část světové

Martin Kameníček (na snímku vlevo) je náš nejlepší střelec v královské divizi Open. Té zatím na světě kraluje Eric Grauffel, ale Martin - mimochodem vicemistr Evropy z roku 2004 - patří k těm, kteří by ho mohli překonat. Martin Kameníček jako náš jediný reprezentant je fakticky střelec z povolání: pracuje jako předváděcí střelec v obchodním úseku České zbrojovky Uherský Brod. Hvězdou první světové velikosti je také teprve 21letý Adam Tyc, úřadující mistr světa a dvojnásobný mistr Evropy v divizi Production.

střelecké komunity se nespokojuje se strnulými, trvale zakonzervovanými disciplínami a dává přednost moderním, dynamickým a především pestřejším střeleckým sportům, které odrážejí nejen vkus, ale i skutečné potřeby současné doby.

Sportovní střelba vznikla a celá staletí se vyvíjela k tomu, aby pomáhala ke zdokonalování střeleckých dovedností bojovníků, vojáků a lovců. Jenže kulové disciplíny ISSF ustrnuly někde v době zákopových válek a dnešním vojákům a policistům nemají mnoho co říci, protože dovednosti potřebné pro tyto disciplíny jim až na výjimky nemohou pomoci v řešení bojových situací, které před ně staví jejich služba.

Praktická střelba ve světě

Počátky dynamické střelby, která se nazývá praktická, musíme hledat v USA a jsou spojeny se jménem legendárního Jeffa Coopera (1920-2006). Tento penzionovaný podplukovník námořní pěchoty s bojovými zkušenostmi od padesátých let 20. století zásadně ovlivnil nejen světový střelecký sport, ale především bojovou

Manažer Teamu CZ Milan Trkulja s mistrovskou trofejí Adama Tyce z MS v Ekvádoru

Fenomenální francouzský reprezentant Eric Grauffel je několikanásobným mistrem světa a Evropy. Reprezentuje italskou zbrojovku Tanfoglio a například na letošním veletrhu IWA v Norimberku se čile otáčet při obchodních jednáních v jejím stánku.

Speciály CZ pro divizi Open používají otec a syn Kameníčkoví

(tedy i policejní) střelbu z krátkých zbraní. Výcvik policistů a příslušníků zvláštních jednotek prakticky po celém světě a už řadu let i u nás probíhá podle Cooperových zásad.

V roce 1957 Cooper připravil pro aktivní i penzionované policisty v Kalifornii závod, který nazval Leatherslap. Střílelo se na sedm yardů s tasením zbraně z pouzdra. Jako první na světě si totiž Cooper uvědomil, že střelecké závody „ve volném stylu“ mohou být nejlepší cestou pro hledání účinných technik reálného boje, především s krátkou zbraní. Leatherslap měl obrovský úspěch. V roce 1958 se při něm odehrála jedna světová premiéra: šerifův zástupce Jack Weaver zvítězil s použitím převratné novinky, a sice držení revolveru oběma rukama. Tato technika sama o sobě byla pochopitelně známa i dřív, ale Weaver ji vypracoval komplexně, jako celý postoj, optimální pro bojové střetnutí. Jeff tento postoj adaptoval pro samonabíjecí pistoli – a dodnes nikdo nevymyslel nic zásadně lep-

šího, i když se objevily drobné modifikace. „Cooperův“ sport a s ním spojený systém výcviku ve střelbě se lavinovitě šířil po Spojených státech i do jiných částí světa.

Sám Jeff Cooper v něm třikrát získal titul mistra USA. První mistrovství světa se uskutečnilo v roce 1975 ve Švýcarsku. Následujícího roku byla v Columbi (Missouri) za účasti delegací 14 států založena Mezinárodní konfederace praktické střelby IPSC a Jeff Cooper se stal jejím prvním prezidentem. S IPSC se ale Cooper bohužel brzo rozešel, protože se prý začala vzdalovat od bojové praxe a stále víc sázela na high-tech zbraně a zčásti i návyky nepoužitelné v reálném boji. V zásadě měl pravdu, pravidla a postupy IPSC například zcela ignorují potřebu vlastního krytí bojovníka, takže střelec se při plnění té které úlohy může volně procházet (spíš svižně pobíhat) po střelnici jako by byl na korze. Ale na druhé straně je také pravda, že dosud nikdo nevynašel střeleckou disciplínu, která by lépe pomáhala při osvojování správných a v reálném boji použitelných střeleckých technik. Proto IPSC vzkvétá, má dnes národní organizace v 56 zemích a kolem sta tisíc aktivních vyznavačů - nemluvě o tom, že k používání střeleckých technik vypracovaných v rámci IPSC jsou více nebo méně vedeni vojáci a policisté téměř na celém světě.

Podle odhadů tvoří policisté 50-60 procent účastníků závodů IPSC – a nejinak je tomu v České republice, kde se ovšem, stejně jako ve většině světa, tento údaj nijak nesleduje. Závody jsou otevřené pro všechny, kdo na to mají zbraň a dovednosti. V praktické střelbě je to totiž podobné jako v automobilovém sportu: sebelepší závodník nemá šanci bez kvalitní zbraně a sebedokonalější zbraň nepomůže k vítězství závodníkovi, který nedisponuje špičkovým střeleckým uměním.

Vrcholnou světovou sportovní akci IPSC je mistrovství světa zvané World Shoot, které se pořádá - podobně jako třeba mistrovství Evropy - s tříletou periodicitou.

DIVIZE IPSC

Veškeré závody podle pravidel IPSC probíhají v divizích rozdělených podle vlastností použitých zbraní. Každá divize tedy představuje samostatný a s ostatními divizemi rovnocenný závod. Divize pro krátké zbraně:

Open, považovaná za jakousi „formuli 1“ praktické střelby – zbraň bez omezení, obvykle individuálně vyrobená nebo upravená, zpravidla s kompenzátorem a optickým zaměřovačem (kolimátorem)

Modified – zbraň obvykle s kompenzátorem, která se i s mířidly musí vejít do krabice 225x150x45 mm

Standard – továrně vyrobená zbraň bez kompenzátoru a pouze s otevřenými mířidly, která se musí vejít do krabice 225x150x45 mm

Production – továrně vyrobená zbraň bez úprav, uvedená v seznamu povolených zbraní IPSC

Revolver – továrně vyrobený nebo z továrně vyrobených dílů sestavený revolver bez úprav, bez kompenzátoru a pouze s otevřenými mířidly

Všechny pistole a revolvery pro IPSC musí být minimálně ráže 9 mm Luger (nábojnice 9x19 mm), v některých divizích se bere v úvahu výkonový faktor použitého střeliva a zásahy jsou hodnoceny rozdílně v závislosti na tomto faktoru.

Praktická střelba u nás

Na rozdíl od zmíněného automobilového sportu není praktická střelba tak ekonomicky náročná. Špičkovou pistolí pro divizi Open lze postavit asi za 100 000-200 000 korun a kvalitní zbraně pro divizi Production mohou stát okolo 20 000. Nejvíce peněz tak stojí náboje, i když si je drtivá většina závodníků vyrábí sama přebíjením. Vrcholoví závodníci jich v tréninku spotřebují třeba 10 000 za rok nebo i mnohem víc.

Dveře pro provozování praktické střelby jako sportovního odvětví se u nás otevřely teprve po roce 1990. Tak, jak se tehdy u nás začaly rozvíjet i jiné, dříve prakticky zakázané střelecké sporty, které měly zastřešení v odpovídajících mezinárodních organizacích, tak v roce 1993 vznikla dnešní Asociace praktické střelby ČR, tehdy ovšem ještě s názvem Česká asociace praktické combat střelby. Zásahu na tom měli především český střelec a trenér Gustav Cínko a belgický občan Karim Benamane, který jako první systematicky vpravoval české zájemce do tajů pravidel a technik této dynamické disciplíny. Některé z prvních střeleckých závodů IPSC v ČR a SR navštívil také český vystěhovalec a dodnes kanadský občan Milan Trkulja, který u nás spoluorganizoval první oficiální kurzy mezinárodních rozhodčích IPSC.

Asociace praktické střelby ČR pořádá každoroční mistrovství ČR ve střelbě podle pravidel IPSC (v poslední době pravidelně s mezinárodní účastí) a další vrcholné soutěže, hlavně každoroční seriál závodů Superligy. Počet českých aktivních střelců IPSC se před několika lety blížil tisícovce. V 84 střeleckých klubech APS ČR v současné době činných po celé republice je jich teď ovšem méně.

Česká reprezentace a Team CZ

Praktická střelba se u nás rozvíjí jaksi dvojkolejně, jednak v rámci Asociace praktické střelby, která například vysílá reprezentaci na mistrovství světa a Evropy, jednak ve střeleckém družstvu České zbrojovky Uherský Brod, zvaném také Team CZ. Většina mezinárodních úspěchů českých střelců je spojena právě s tímto družstvem. Firma se snaží získávat do svého družstva nejlepší české, ale v poslední době i zahraniční střelce. Tak to chodí i jinde - prakticky všichni významní hráči na světovém trhu pistolí a revolverů mají svá střelecká družstva nebo

Každý závod IPSC sestává z několika více nebo méně dynamických situací (stage, stejdž) s různým počtem terčů a neterčů; terče mohou být papírové nebo kovové. Hodnotí se počet a umístění zásahů v terčích a dosažený výsledek každé situace se dělí spotřebovaným časem, který se měří s použitím timeru. Nejvýznamnější závody s velkým počtem situací bývají vícedenní. Soutěží jednotlivci i družstva, navíc jsou hodnoceny kategorie Lady, Junior a Senior.

alespoň smluvní špičkové střelce IPSC, kteří reprezentují jejich značku.

Zárodky budoucího Teamu CZ lze spatřovat v roce 1993, kdy uherskobrodská zbrojovka uzavřela smlouvy s vynikajícími českými střelci Pavlem Gärtnerem a Pavlem Jasanským. O rok později je doplnil dlouholetý pracovník vývojové dílny zbrojovky Stanislav Střížík a družstvo se oficiálně zúčastnilo prvních závodů na Slovensku. Za další rok byl angažován Miroslav Kameníček a o rok později jeho syn, tehdy ještě junior Martin Kameníček. Členové družstva nikdy nebyli a nejsou profesionálové, každý má své občanské zaměstnání a zbrojovka je podporuje zejména zbraněmi, servisem, hrazením účasti na vybraných zahraničních závodech a případně dalšími příspěvky, ale to vše tvoří tak nanejvýš 60 procent nákladů. O nějakém výdělku pro závodníky se nedá mluvit, naopak zbytek nákladů si musí uhradit ze svého. Zároveň zbrojovka podporovala činnost APS ČR zejména finanční spoluúčastí na pořádání nejdůležitějších závodů.

V roce 1995 nastoupil do zaměstnání v České zbrojovce již zmíněný Milan Trkulja, který se vzápětí stal vedoucím či manažerem střeleckého družstva a s jeho jménem jsou pak spojeny všechny další střelecké úspěchy družstva. Cesta až na samotný světový vrchol nebyla jednoduchá, ale zase ani netrvala tak dlouho. První cenný kov se dostavil už v roce 1998 při mistrovství Evropy na řecké Krétě, kde družstvo ve složení Střížík, Němeček, Kučera a Trkulja získalo bronzové medaile

Stejdž trvá nanejvýš několik desítek sekund, ale její úspěšné absolvování je spojeno s velkou psychickou i fyzickou námahou. Přestávky tak střelci využívají na odpočinek...

v divizi Modified. Hned o rok později vybuchla bomba: Pavel Jasanský, tehdy člen ASC Dukla Praha, s pistolí CZ získal titul v divizi Modified na mistrovství světa na Filipínách a družstvo bylo v této divizi stříbrné.

Následovaly další dílčí úspěchy českých střelců, ale nynější zlatou éru jakoby odstartovalo mistrovství Evropy v roce 2004, jehož uspořádání bylo svěřeno České republice. Bylo to velké uznání úrovně české praktické střelby a českých organizačních schopností. Za účasti 650 střelců z celého světa byli v Opařanech u Tábora jasně nejúspěšnější střelci ČR se ziskem

...stejně jako na čištění, kontrolu a seřizování zbraní a příslušenství. Sportovní charakter praktické střelby podtrhuje pestré dresy závodníků - uniformy včetně maskáčů nejsou na závodech žádoucí.

Loňské mistrovství Evropy ve francouzském Cheval Blanc se pak vůbec odehrávalo v české režii: mezi 1100 střelci kromě Adama Tyce v divizi Production vyhráli také Josef Rakušan divizi Standard a Zdeněk Heneš divizi Modified, stejně jako družstvo mužů i žen divizi Standard a výčet českých medailí tím ani zdaleka nekončí. Tužili se i zahraniční členové Teamu CZ. Marian Vyšný ze Slovenska a Angus Hobdell zaujali další místa hned za Tycem.

Letos na přelomu října a listopadu se koná mistrovství světa v Indonésii. Lze očekávat, že Česká republika opět vyšle velkou výpravu, jejíž členové se budou ucházet o nejvyšší místa. Budou k nim patřit i současní členové Teamu CZ: Miroslav a Martin Kameníčkovi, Petr Pijáček a Miroslav Havlíček v divizi Open, Josef Rakušan, Zdeněk Liehne, Petr Znamenáček a Irena Liehne v divizi Modified, Adam Tyc, Marian Vyšný, Eva Turková a Angus Hobdell v divizi Production, samozřejmě s manažerem Milanem Trkuljou.

Medailové zbraně CZ

Jak už bylo řečeno, úspěchy v praktické střelbě nejsou myslitelné bez kvalitních střelců a neméně kvalitních zbraní - a také co do zbraní jsme měli v České republice štěstí. Drtivá většina našich i mnozí zahraniční střelci začínali a dodnes začínají s nesmírně kvalitní, populární, ale jinak zcela standardní „pětasedmou“, tedy vlastně služební zbraní CZ 75 (pro levoruké střelce CZ 85 s oboustrannými ovládacími prvky). Měli je i první čeští reprezentanti, jen někteří dávali přednost výkonnější ráži 40 S&W namísto tradiční 9 mm Luger. Pro divizi Open se na této bázi stavěly různé speciály.

V roce 1998 Česká zbrojovka přišla se sportovními zbraněmi přímo určenými pro dvě divize IPSC. Byly to CZ 75 Standard a CZ 75 Modified. O rok později měla premiéru nová, mezinárodní konkurence schopná pistole pro divizi Open, kusově vyráběná zbraň ráže 9x21 mm na rámu pětacyřicítky CZ 97. S různými modifikacemi se tyto zbraně používají dodnes.

Česká zbrojovka Uherský Brod vyrábí i další sportovní modifikace svých pistolí, opravdovou díru do světa však udělala na začátku tohoto století s pistolí CZ 75 SP-01, která byla vyvinuta jako služební zbraň pro speciální jednotky. Základní model a jeho varianta, „Hobdellova“ SP-01 Shadow, teď zcela ovládají divizi IPSC Production a upřednostňují je střelci na celém světě.

Přemysl LIŠKA
Foto autor (4),
Václav ŠEBEK (3)
a **Jiří NOVÁK (1)**

osmi zlatých, pěti stříbrných a tří bronzových medailí.

Na mistrovství světa v roce 2005 v Ekvádoru nejjasněji zazářila hvězda tehdy osmnáctiletého studenta Adama Tyce, který zopakoval úspěch z Opařan, vyhrál divizi Production a porazil největšího favorita, Američana Dave Sevignyho reprezentujícího firmu Glock. Jinak čeští střelci přivezli z Ekvádoru dalších pět zlatých, nemluvě o stříbrných a bronzových medailích, a definitivně se tak zabydleli ve světové špičce. Zejména Adam Tyc od té doby vyhrává všude, kam přijede, zpravidla následován Angusem Hobdellem reprezentující dceřinou firmu CZ USA.

Uherskobrodská pistole CZ SP-01
v celosvětovém měřítku ovládla závody IPSC v divizi Production